

राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्रात क्षेत्रविकास कार्यक्रम राबविण्यासाठी अनुदान वितरित करण्यास मंजूरीबाबत सन २०२०-२१.

महाराष्ट्र शासन
अल्पसंख्याक विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : नाक्षेवि-२०२०/प्र.क्र.७७/का.९,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दि. ३१ मार्च, २०२१.

- संदर्भ :-** १) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, नाक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.७६/का.९,
दि. १८ जून, २०१५.
२) शासन पूरकपत्र, अल्पसंख्याक विकास विभाग, नाक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.५/का.९,
दि. ९ मार्च, २०१६.
३) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र. अर्थसं - २०२०/ प्र.क्र.६४/अर्थ-३,
दि. १६ एप्रिल, २०२०.
४) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६५/अर्थ-३,
दि. ४ मे, २०२०.
५) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, नाक्षेवि २०२०/प्र.क्र.२७/का-९
दि. ३ जुलै, २०२०.
६) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, नाक्षेवि २०२०/प्र.क्र.७७/का-९
दि. १९ मार्च, २०२१.

प्रस्तावना :-

अल्पसंख्याक विकास विभागाने सन २००८-०९ या वर्षापासून राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्रांकरिता क्षेत्रविकास कार्यक्रम कार्यान्वित केला असून उपरोक्त संदर्भ क्र.१ व २. येथील शासन निर्णयान्वये ही योजना सन २०१५-१६ या वर्षात राबविण्यास मंजूरी देण्यात आली आहे. त्यानुसार मा.खासदार व आमदार व जिल्हाधिकारी यांच्या प्रस्तावांना महानगरपालिका/ नगरपालिका/ नगरपंचायत हद्दीमध्ये कामाच्या संख्येची मर्यादा एकापेक्षा जास्त परंतु प्रति काम प्रति वर्षी महानगरपालिकेस कमाल रु.४० लक्ष, "अ" वर्ग नगरपालिकेस कमाल रु.३०लक्ष, "ब" व रु.२०लक्ष "क" वर्ग नगरपंचायतींना असू शकेल, अशी तरतूद आहे. मा.खासदार व आमदार व जिल्हाधिकारी यांच्याकडून महानगरपालिका/ नगरपालिका/ नगरपंचायत यांचे प्राप्त प्रस्तावांना मंजूरी देऊन सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात उपलब्ध तरतूदीपैकी निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्र विकास या योजनाकरिता सन२०२०-२१या आर्थिक वर्षात रु.४४,६३,००,०००/- (अक्षरी रुपये चव्वेचाळीस कोटी त्रेसष्ट लक्ष फक्त) एवढा निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आला असून अर्थसंकल्पित निधी पैकी आता रु.४३,९२,००,०००/- (अक्षरी रुपये त्रेचाळीस कोटी ब्याणव लक्ष फक्त) इतका निधी सुधारित अंदाजानुसार निश्चित करण्यात आला आहे. या योजनाकरिता वित्त विभागाने सुधारित अंदाजाचा एकूण५०% निधी वितरीत करण्यास मान्यता दिली आहे. सुधारित अंदाज रु.४३,९२,००,०००/- (अक्षरी रुपये त्रेचाळीस कोटी ब्याणव लक्ष फक्त) पैकी ५०% म्हणजेज एकूण रु.२१,९६,००,०००/- (अक्षरी रुपये एकवीस कोटी शहाणव लक्ष फक्त) इतका निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे.

२. वित्त विभागाच्या दि.१६ एप्रिल,२०२० आणि दि.४ मे,२०२०. च्या मार्गदर्शक सूचनानुसार नागरी क्षेत्र विकास योजनांतर्गत आता पर्यंत सुधारित अंदाजाचा एकूण ५०% पैकी संदर्भ क्र.५ अन्वये रु.४,१८,००,०००/- व संदर्भ क्र.६ अन्वये रु.९,२०,००,०००/- असे एकूण रु.१३,३८,००,०००/- (अक्षरी रुपये तेरा कोटी अडतीस लक्ष फक्त) इतका निधी वितरीत करण्यात आला आहे. आता वित्त विभागाने या योजनाकरिता एकूण उर्वरित रु.८,५८,००,०००/- (अक्षरी रुपये आठ कोटी अड्डावन लक्ष फक्त) इतका निधी वितरणासाठी मान्यता दिली आहे. त्यानुसार या शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट -“अ” मध्ये दर्शविल्या प्रमाणे एकूण रु.८,५८,००,०००/- (अक्षरी रुपये आठ कोटी अड्डावन लक्ष फक्त) एवढा निधी मंजूर करण्यात येत आहे. सदर निधी संबंधित महानगरपालिका/ म्हाडा/ नगरपालिका/नगर पंचायत ज्या जिल्ह्यांमध्ये स्थित आहेत, त्या जिल्ह्यांचे जिल्हाधिकारी यांना स्वाधीन करण्यात येत आहे.

३. संबंधित महानगरपालिका /म्हाडा/नगरपालिका/नगरपंचायतींना मंजूर करण्यात आलेले अनुदान वितरित करण्यासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी, नियंत्रक अधिकारी आणि आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून काम पाहतील. परिशिष्ट -“अ” मध्ये दर्शविलेली कामे इतर योजनेतून करण्यात आलेली नाहीत, याची शहानिशा व खातरजमा संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी करावी व जर सदर काम इतर योजनेतून मंजूर केले असल्यास, त्या बदल्यात सदर योजनेतील इतर काम मंजूर निधीच्या मर्यादेत राहून बदल करण्याचे अधिकार संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना राहतील. उपरोक्त कामाच्या बदल्यात सदर योजनेतील इतर काम करणे शक्य नसल्यास त्यासाठी वितरीत केलेला निधी शासनाच्या कोषागारात तात्काळ जमा करण्यात यावा. तसेच संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी उपरोक्त कामांचे अंदाजपत्रक बांधकाम विभागाकडून प्राप्त करून घ्यावे. याबाबतची सर्व कागदपत्रे शासन निर्णयातील अटी व शर्तीनुसार प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी करावी. त्यानंतर त्यांना प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात यावी व निधी संबंधित महानगरपालिका/म्हाडा/ नगरपालिका/ नगरपंचायत यांना सुपूर्द करण्यात यावा. तसेच सदर कामे महानगरपालिका/ म्हाडा/ नगरपालिका/ नगरपंचायतीच्या बांधकाम विभागामार्फत रितसर करून घेण्यात यावीत.

४. राज्यातील महानगरपालिका/म्हाडा/नगरपालिका/नगरपंचायतींनी मागणी केल्यानुसार ज्या विवक्षित प्रयोजनासाठी निधी मंजूर करण्यात आला आहे, केवळ त्याच प्रयोजनासाठी संबंधित महानगरपालिका/म्हाडा/ नगरपालिका/ नगरपंचायतींना निधी खर्ची टाकणे अनिवार्य आहे. संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांकडून अनुदान वितरित करण्यात आल्यानंतर संबंधित महानगरपालिका/ म्हाडा/ नगरपालिका/नगरपंचायतींना सहा महिन्यांच्या कालावधीत प्रस्तावात नमूद केलेली कामे पूर्ण करणे आवश्यक आहे व याबाबतची उपयोगिता प्रमाणपत्रे या शासन निर्णयाच्या परिशिष्ट "ब" मध्ये विहित केलेल्या नमुन्यात जिल्हाधिकाऱ्यांनी अल्पसंख्याक विकास विभागाकडे सादर करणे आवश्यक आहे. अल्पसंख्याक नागरी क्षेत्रविकास कार्यक्रमांतर्गत राज्यातील महानगरपालिका/म्हाडा/ नगरपालिका/ नगरपंचायतींनी हाती घेतलेल्या विकासकामांच्या प्रगतीबाबत संनियंत्रण करून त्याबाबतचा अहवाल संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी शासनास सादर करावा.

५. या योजनेतर्गत होणारा खर्च " मागणी क्र. झेडई-१, मुख्यलेखाशिर्ष २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण ०२ समाजकल्याण २०० इतर कार्यक्रम, राज्य योजनांतर्गत योजना (०१) (०७) अल्पसंख्याक बहुल क्षेत्रात क्षेत्रविकास योजनेकरिता सहायक अनुदान (कार्यक्रम) (२२३५-ए-१३१) ३१ सहायक अनुदाने

(वेतनेतर)" या लेखाशिर्षाखाली सन २०२०-२१ या वर्षाकरिता मंजुर करण्यात आलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

६. “सदर शासन निर्णय उपरोक्त संदर्भ क्र. ३ व ४ येथील वित्त विभागाच्या दि.१६ एप्रिल, २०२० व दि.४ मे, २०२० रोजीच्या परिपत्रकातील व त्यासोबतच्या परिशिष्टामधील मार्गदर्शक सूचनां तसेच नियोजन विभागाच्या सहमतीने वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.१३१/२०२१/व्यय-१ दि.२६/०३/२०२१ अन्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून आणि वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका -१९७८ भाग पहिला, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, दि.१७ एप्रिल, २०१५ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्राप्त झालेल्या अधिकारांतर्गत प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.”

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२१०३३११४२६५६९११४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(दि. मा. सोनवणे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
३. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन,
४. अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव / सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग,
५. महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर,
६. महालेखापाल १/२ (लेखापरीक्षा) , मुंबई / नागपूर,
७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
८. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
९. संबंधित विभागीय आयुक्त,
१०. आयुक्त, नगरपालिका प्रशासन, मुंबई,
११. संबंधित जिल्हाधिकारी,
१२. आयुक्त, संबंधित महानगरपालिका,
१३. मुख्याधिकारी, संबंधित नगरपालिका,
१४. मा.मंत्री / मा.राज्यमंत्री (अल्पसंख्याक विकास) यांचे खाजगी सचिव,
१५. सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई,
१६. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय (प्रसिध्दीसाठी),
१७. कक्ष अधिकारी, (का-७), अल्पसंख्याक विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१८. निवडनस्ती (का-९).

शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग क्र. नाक्षेवि - २०२०/प्र.क्र.७७/का.९,
दि. ३१ मार्च, २०२१
परिशिष्ट "अ"

अ. क्र.	जिल्हा	म.न.पा. /न.पा./ न.प.	क्र.	कामाचे नांव	मंजूर निधी (लाखात)
१	पुणे	बारामती	१	बारामती नगरपरिषद हद्दवाढ विकास आराखड्यातील तांदूळवाडी जळोची, बारामती येथील कब्रस्तान विकसीत करणे.	४५
			२	प्रभाग क्र. १२ मधील ख्रिस्ती उपासना मंदिर लगतचा परिसर विकसीत करणे	७०
			३	प्रभाग क्र. १६ मधील कुरेशी समाज कब्रस्तानात विविध विकास कामे	२०
			४	प्रभाग क्र. १२ मधील शगनशाह दर्गाह मस्जिद लगत कब्रस्तान विकास कामे	२५
			५	प्रभाग क्र. १२ मधील पतंगशाहनगर मदिना मस्जिद समोरील कब्रस्तानात विकास कामे.	२०
			६	प्रभाग क्र. १२ मधील गुरुद्वारा परिसरात विविध विकास कामे	१०
				जिल्हा पुणे एकूण	१९०
२	ठाणे	ठाणे	७	ठाणे मनपा कोपरी पाचपाखाडी विधानसभा क्षेत्रातील प्र.क्र.१७ मधील इंदिरानगर परिसरातील रस्ता काँक्रीटीकरण करणे.	२०
			८	ठाणे मनपा कोपरी पाचपाखाडी विधानसभा क्षेत्रातील हाजुरी गांव येथील परिसरातील गल्ल्यात रस्ता काँक्रीटीकरण करणे.	२५
			९	ठाणे मनपा कोपरी पाचपाखाडी विधानसभा क्षेत्रातील प्र.क्र. १८ मस्जिद परिसरातील रस्ता काँक्रीटीकरण करणे.	२५
			१०	ठाणे मनपा कोपरी पाचपाखाडी विधानसभा क्षेत्रातील पडवळनगर पाईप लाईन लगत गटार व पायवाटा करणे	२०
		अंबरनाथ	११	अंबरनाथ नगरपरिषद येथील कैलाश नगर येथील मुस्लिम दफनभूमी ला संरक्षण भित बांधणे.	२०
			१२	अंबरनाथ नगरपरिषद येथील कैलाश नगर येथील फातीमा रोड ते संतोषी माता मंदिर रोड सी.सी. करणे.	२०

			१३	अंबरनाथ नगरपरिषद येथील शास्त्रीनगर स्वामीनगर येथील मस्जिद शेजारी शौचालय बांधणे.	१५
			१४	अंबरनाथ नगरपरिषद येथील जुना भेंडीपाडा येथील मस्जिद मागच्या नाल्याला संरक्षण भित बांधणे.	२५
			१५	अंबरनाथ नगरपरिषद येथील मुस्लिम कब्रस्तानामध्ये मातीचा भराव करणे.	२०
				जिल्हा ठाणे एकूण	१९०
३	मुंबई उपनगर	चेंबूर	१६	"एम" पूर्व म.न.पा. विभागातर्गत, रमजान शाह बाबा दर्गाह जवळील इदगा मैदान संरक्षक भित व इतरविकास कामे.	१००
			१७	"एम" पूर्व म.न.पा. विभागातर्गत, शाहजी नगर, चिता कॅम्प येथील विविध विकास कामे.	१००
			१८	"एम" पूर्व म.न.पा. विभागातर्गत, इंदिरा नगर, वाशी नाका येथील विविध विकास कामे.	५०
			१९	"एम" पूर्व म.न.पा. विभागातर्गत, टाटा नगर गोवंडी, येथील विविध विकास कामे.	५०
				जिल्हा मुंबई उपनगर एकूण	३००
४	नाशिक	येवला	२०	नगर परिषद येवला, ता. येवला, जि. नाशिक हद्दीतील अल्पसंख्याक बहूल नागरी क्षेत्रात विविध विकास कामे.	५०
				जिल्हा नाशिक एकूण	५०
५	रायगड	श्रीवर्धन	२१	श्रीवर्धन नगरपंचायत अंतर्गत नूर मस्जिद कब्रस्तान संरक्षक भित बांधणे.	२५
		मानगाव	२२	माणगाव नगर पंचायत अंतर्गत मोहल्ला कब्रस्तान संरक्षक भित बांधणे.	२५
				जिल्हा रायगड एकूण	५०
६	औरंगाबाद	कन्नड	२३	दोम दोम शाहदावल दारुल खुदल कब्रस्तान कन्नड शहर येथे संरक्षण भित बांधणे व हायमास दिवे लावणे	२०
			२४	मार्कज काली मस्जिद कन्नड शहर येथे कब्रस्तान संरक्षण भितीचे डागडुगी व विकास कामे	५
				जिल्हा औरंगाबाद एकूण	२५
७	अमरावती	मोर्शी	२५	मोर्शी नगर परिषद पेठापुरा, प्रभाग ४ येथील मुस्लिम बहूल भागात बेंचेस बसविणे.	३
			२६	मोर्शी नगर परिषद मोकासपुरा, प्रभाग २ येथील मुस्लिम बहूल भागात बेंचेस बसविणे.	३

			२७	मोर्शी नगर परिषद शम्स कॉलनी, प्रभाग ६ येथील मुस्लिम बहुल भागात बेंचेस बसविणे.	३	
			२८	मोर्शी नगर परिषद प्रभाग क्र.१ येथील मुस्लिम बहुल भागात बेंचेस बसविणे.	३	
			२९	मोर्शी नगर परिषद प्रभाग क्र. ८ पाण्याची टाकी परिसर येथील मुस्लिम बहुल भागात बेंचेस बसविणे.	३	
			३०	मोर्शी नगर परिषद फरीद कॉलनी, पेठापुर भागात बेंचेस बसविणे.	२.५	
			३१	मोर्शी नगर परिषद नुर कॉलनी परिसर व ताज कॉलनी परिसर येथील मुस्लिम बहुल भागात बेंचेस बसविणे.	२.५	
			३२	मोर्शी नगर परिषद जुनर पार्क परिसर येथील मुस्लिम बहुल भागात बेंचेस बसविणे.	२.५	
			३३	मोर्शी नगर परिषद खोलवाटपुरा मणीमपुर रोड येथील मुस्लिम बहुल भागात बेंचेस बसविणे.	२.५	
		अमरावती	३४	लालखाडी येथे रोड येथील इदगाह कब्रस्तान संरक्षण भित बांधणे	११	
			३५	ताज नगर येथील अलजाफर मेमोरीअल ट्रस्ट च्या जागेत हॉल बांधणे	१०	
			३६	रोशन नगर येथे संरक्षण भित बांधणे (चेन लिंग फेन्सिंग करणे)	७	
			जिल्हा अमरावती एकूण			५३
			एकूण			८५८
			(अक्षरी रुपये आठ कोटी अठ्ठावन लक्ष फक्त)			

(दि. मा. सोनवणे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय , अल्पसंख्याक विकास विभाग क्र. नाक्षेवि -२०२० /प्र.क्र. ७७/का.९, दि. ३१ मार्च, २०२१.
परिशिष्ट - "ब"

उपयोगिता प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, अल्पसंख्याक विकास विभागाने राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्रांसाठी कार्यान्वित केलेल्या क्षेत्रविकास कार्यक्रमांतर्गत शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्र. नाक्षेवि -२०२० /प्र.क्र. ७७/का.९, दि. ३१ मार्च, २०२१. अन्वये वितरित केलेला रु. /- (अक्षरी रु.) एवढा निधि पुढील विकासकामांसाठी उपयोगात आणला आहे :-

विकासकाम/ विकासकामे	वापरलेली रक्कम
अ.	रु.
ब.	रु.
क.	रु.
ड.	रु.

असेही प्रमाणित करण्यात येते की, क्षेत्र विकास कार्यक्रमांतर्गत ज्या निकष / अटीनुसार शासनाने अनुदान मंजूर केले होते, त्या निकष/ अटींची यथायोग्यरित्या पूर्तता करण्यात आली आहे. तसेच ज्या प्रयोजनाकरिता निधि मंजूर करण्यात आला होता, त्याच प्रयोजनाकरिता निधिचा प्रत्यक्षात विनियोग झाला आहे, याची खातरजमा करण्याकरिता मी खालील दस्तऐवज/अभिलेखांची तपासणी केली आहे :-

तपासणी केलेल्या दस्तऐवज /अभिलेखांचे प्रकार :-

१. प्रमाणक आणि पुस्तक लेखा (Vouchers and Book of Accounts)
२. मोजणी पुस्तके (Measurement Books)
३. सहायक अनुदान / कर्ज नोंदवही (Grant-in-aid/ Loan Register)
४. खर्च नोंदवही (Expenditure Register)

आयुक्त, महानगरपालिका/ मुख्याधिकारी, नगरपालिका यांची स्वाक्षरी	संबंधित महानगरपालिका / नगरपालिका ज्या जिल्ह्यात स्थित आहेत त्या जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांची प्रतिस्वाक्षरी
नाव तारीख स्थळ कार्यालय मुद्रा	नाव तारीख स्थळ कार्यालय मुद्रा

*****